

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

ОБЛІК У БАНКАХ

**Робоча програма, методичні вказівки
та індивідуальні завдання для студентів
спеціальності 071 – Облік і оподаткування
(бакалаврський рівень)**

Друкується за Планом видань навчальної та методичної літератури,
затвердженим Вченою радою ІПБТ УДУНТ
Протокол № 1 від 24.01.2022

Дніпро 2022

УДК 657.62(076)

Облік у банках : робоча програма, методичні вказівки та індивідуальні завдання для студентів спеціальності 071 – Облік і оподаткування (бакалаврський рівень) / уклад.: Т. В. Акімова, Ю. О. Распопова, В. Д. Зелікман. – Дніпро : Україн. держ. ун-т науки і технол., 2022. 34 с.

Наведені загальні методичні вказівки до вивчення дисципліни «Облік у банках», література, що рекомендується, робоча програма та пояснення до окремих тем, індивідуальні завдання за варіантами та вказівки до їх виконання.

Призначена для студентів спеціальності 071 – Облік і оподаткування (бакалаврський рівень) заочної форми навчання.

Укладачі : Т. В. Акімова, канд. екон. наук, доц.

Ю. О. Распопова, канд. екон. наук, доц.

В. Д. Зелікман, канд. техн. наук, доц.

Відповідальна за випуск

О.В. Божанова, канд. екон. наук, доц.

Рецензент

Д. Є. Козенков, канд. екон. наук, проф. (УДУНТ)

Підписано до друку 01.11.2022. Формат 60x84 1/16. Папір друк. Друк плоский.
Облік.-вид. арк. 2,05. Умов. друк. арк. 2,02. Замовлення № 107.

Українського державного університету науки і технологій
49010, Дніпро, вул. Лазаряна, 2

Редакційно-видавничий відділ УДУНТ

ВСТУП

В сучасних економічних умовах розвиток економіки в Україні неможливий без розвитку і удосконалення банківської системи, яка проникає і активно обслуговує усі сфери життєдіяльності країни. У діяльності банків, як і інших суб'єктів господарювання, важливу роль відіграє облік операцій, які ним здійснюються, оскільки облік забезпечує обробку, накопичення і представлення інформації про рух їх активів, зобов'язань і капіталу. Специфічність і важливість цього виду діяльності обумовили необхідність виділення обліку банківських операцій та послуг в окрему навчальну дисципліну «Облік у банках».

Дисципліна «Облік у банках» відноситься до переліку вибіркових професійних дисциплін має своєю основою такі дисципліни, як: «Економіка підприємства», «Фінанси», «Бухгалтерський облік», «Вступ до спеціальності», «Фінансовий облік I», «Організація обліку», знання з яких необхідні для успішного засвоєння програми дисципліни. Вона тісно пов'язана з більшістю фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін, які складають навчальний план підготовки бакалаврів за спеціальністю 071 – Облік і оподаткування (освітньо-професійна програма «Облік і аудит»).

Метою вивчення дисципліни є формування сучасної системи знань з теорії і практики бухгалтерського обліку в банках.

Дисципліна «Облік у банках» формує наступні загальні та спеціальні (фахові) компетентності:

- ЗК03. Здатність працювати в команді.
- ЗК04. Здатність працювати автономно.
- ЗК05. Цінування та повага різноманітності та мульти-культурності.
- ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.

- СК06. Здійснювати облікові процедури із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій.

- СК08. Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів

- СК10. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків

- СК11. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Дисципліна «Облік у банках» забезпечує наступні програмні результати навчання:

- ПР03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

- ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

- знати:

а) теоретичні засади бухгалтерського обліку в банках;

б) завдання обліку діяльності банків за різними його напрямками;

в) документооборот при оформленні господарських операцій в банках;

г) методики реєстрації облікової інформації у системі рахунків в банках;

д) методику формування банківської звітності за даними бухгалтерського обліку.

- вміти:

а) складати і аналізувати первинні банківські документи;

б) вести систему рахунків та інші документи і реєстри бухгалтерського обліку в банках;

в) скласти банківську фінансову звітність за даними бухгалтерського обліку.

Дані методичні вказівки розроблено з використанням матеріалів кваліфікаційної роботи студентки групи ОА901-16м Карпової А.В.

1 ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

Відповідно до навчального плану дисципліна «Облік у банках» викладається для бакалаврів спеціальності 071 – Облік і оподаткування (освітньо-професійна програма «Облік і аудит»).

Загальний обсяг дисципліни згідно з навчальним планом становить 120 академічних годин і для студентів заочної форми навчання (бакалаврський рівень) містить 24 години аудиторних занять, які включають 12 годин лекцій, 12 годин практичних робіт, а також 96 годин самостійної роботи студентів.

Розподіл початкових годин за видами початкового навантаження дисципліни «Облік у банках» для студентів заочної форми навчання спеціальності 071 – Облік і оподаткування (бакалаврський рівень) наведений в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Розподіл початкових годин дисципліни «Облік у банках»
для студентів заочної форми навчання спеціальності
071 – Облік і оподаткування (бакалаврський рівень)

Семестр	Усього годин	Аудиторні заняття:			Самостійна робота	Види контролю
		всього	лекції	практичні роботи		
9 чи 10	120	24	12	12	96	виконання індивідуального завдання, екзамен

Робоча програма та методичні вказівки до вивчення тем дисципліни «Облік у банках» наведені в розділі 3.

Заставою успішного оволодіння дисципліною є самостійна робота над підручниками, навчальними посібниками, законодавчими та нормативно-правовими актами. Самостійну роботу необхідно вести систематично, за визначеним планом, складеним самим студентом.

Вивчати теми рекомендується в такій послідовності:

- ознайомлення зі змістом теми згідно з програмою;
- вивчення законодавчих актів і нормативних матеріалів;

- уважне читання відповідного розділу підручника, навчального посібника;

- складання конспекту по матеріалу, що вивчається;

- виконання вправ;

- виконання роботи за індивідуальним завданням.

Індивідуальне завдання повинне бути виконано і оформлено відповідно до встановлених правил [16]. Вихідні дані індивідуальних завдань та методичні вказівки до їх виконання наведені в розділі 5 даних методичних вказівок.

Індивідуальні завдання повинні бути зареєстровані в деканаті заочного факультету та на кафедрі управління фінансами, облікової аналітики та моніторингу бізнесу.

По незрозумілих питаннях щодо вивчення дисципліни студенти можуть одержати консультацію у викладачів кафедри. Після отримання перевіреного індивідуального завдання від викладача необхідно врахувати всі виказані ним зауваження та внести необхідні виправлення.

При вивченні дисципліни потрібно ознайомитися з літературними джерелами з різних питань, що стосуються особливостей бухгалтерського обліку в банках. Законодавчі акти, підручники та навчальні посібники, необхідні та достатні для вивчення дисципліни «Облік у банках» наведені у розділі 2.

2 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

При вивченні дисципліни потрібно ознайомитися з законодавчо-нормативними та літературними джерелами з різних питань, що стосуються бухгалтерського обліку в банках. Нижче наводяться законодавчі та нормативні акти, підручники та навчальні посібники, необхідні та достатні для вивчення дисципліни:

1. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.1999 № 679-XIV зі змінами (Редакція від 16.09.2022) // Законодавство України [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text> (дата звернення 28.10.2022 р.).

2. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 № 2121-III зі змінами (Редакція від 01.10.2022) // Законодавство України [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text> (дата звернення 28.10.2022 р.).

3. Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» із змінами (Редакція від 10.08.2022) // Законодавство України [Електронний ресурс]. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14> (дата звернення 28.10.2022 р.).

4. Податковий кодекс України зі змінами (Редакція від 10.10.2022) // Законодавство України [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення 28.10.2022 р.).

5. Інструкція про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України, затверджена Постановою Правління Національного банку України від 24.10.2011 № 373 (Редакція від 13.05.2021) // Законодавство України [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1288-11#Text> (дата звернення 28.10.2022 р.).

6. Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України (Редакція від 28.09.2022) // Законодавство України [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0075500-18#Text> (дата звернення 28.10.2022 р.).

7. Про затвердження Правил організації статистичної звітності, що

подається до Національного банку України, затверджені Постановою Правління Національного банку України від 13.11.2018 № 120 (Редакція від 01.07.2022) // Законодавство України [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0120500-18#Text> (дата звернення 28.10.2022 р.).

8. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку // Законодавство України [Електронний ресурс]. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/t138/page1> (дата звернення 28.10.2022 р.).

9. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку // Законодавство України [Електронний ресурс]. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/t138/page3> (дата звернення 28.10.2022 р.).

10. План рахунків бухгалтерського обліку банків України // Законодавство України [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0089500-17#n26> (дата звернення 28.10.2022 р.).

11. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0089500-17#n30> (дата звернення 28.10.2022 р.).

12. Труш Ю. Т. Облік у банках. Частина I : навч. посібник / Ю. Т. Труш, Г. О. Король. Дніпропетровськ : НМетАУ, 2013. – 76 с. [Електронний ресурс]. URL : https://nmetau.edu.ua/file/kua_5114.pdf (дата звернення 28.10.2022 р.).

13. Труш Ю. Т. Облік у банках. Розділ 2. Облік операцій з основними засобами і нематеріальними активами : навч. посібник / Ю. Т. Труш, Г. О. Король. Дніпропетровськ : НМетАУ, 2014. – 144 с. [Електронний ресурс]. URL : https://nmetau.edu.ua/file/kua_7787.pdf (дата звернення 28.10.2022 р.).

14. Труш Ю. Т. Облік у банках. Частина 3. Облік розрахунково-касових операцій банку в національній та іноземній валютах : навч. посібник / Ю. Т. Труш, Г. О. Король. Дніпропетровськ : НМетАУ, 2015. – 48 с. [Електронний ресурс]. URL : https://nmetau.edu.ua/file/kua_16824.pdf (дата звернення 28.10.2022 р.).

15. Сіренко Н. М. Облік у банках : курс лекцій для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр» спеціальностей 071 «Облік і оподаткування»

та 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» денної форми навчання / Н. М. Сіренко та ін. [Електронний ресурс]. URL : <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8996/1/oblik-u-bankah-kurs-lekcij.pdf> (дата звернення 28.10.2022 р.).

16. Положення про виконання кваліфікаційної роботи в Українському державному університеті науки і технологій, затверджене Вченою радою УДУНТ (протокол № 3 від 28.12.2021 р.) / Український державний університет науки і технологій: офіційний сайт [Електронний ресурс]. URL : http://diit.edu.ua/upload/files/shares/9_Documents/learning_organization/polozh_kvа1.pdf (дата звернення 28.10.2022 р.).

До додаткової літератури відносяться джерела, що можуть замінити основну літературу у випадку її відсутності, а також призначені для більш поглибленого і розширеного вивчення дисципліни. До них відносяться наступні підручники, навчальні посібники та інші видання:

17. Литвин Н. Б. Фінансовий облік у банках (у контексті МСФЗ) [Текст] : підручник / Н. Б. Литвин. [2-ге вид., доп. і перероб.]. К. : «Центр учбової літератури», 2017. 676 с. [Електронний ресурс]. URL : <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/23903/1/Financial%20accounting%20in%20banks+.pdf> (дата звернення 28.10.2022 р.).

18. Варцаба В. І., Машіко К. С. Облік у банках (у таблицях і схемах) : навч. посібник / В. І. Варцаба, К. С. Машіко. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2016. 184 с.

19. Волкова І. А. Бухгалтерський облік у банках : навч. посібник / І. А. Волкова. К. : Центр учбової літератури, 2017. 520 с.

3 РОБОЧА ПРОГРАМА ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИВЧЕННЯ ТЕМ ДИСЦИПЛІНИ

Нижче наводиться робоча програма дисципліни та методичні вказівки з вивчення окремих тем.

Тема 1. Загальні основи обліку у банках

При вивченні цієї теми студенти повинні розглянути наступні питання: сутність банківської системи; нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку в банках; види обліку в банках; принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в банках; об'єкти бухгалтерського обліку в банках; організація операційної діяльності банку; банківська документація та документування банківських операцій; облікова політика банку.

При розгляді сутності банківської системи спочатку студенти повинні дослідити поняття кредитно-фінансової системи. Далі розглянути банківську систему як основну ланку кредитно-фінансової системи країни, що є внутрішньо-організованою взаємопов'язаною, об'єднаною загальною метою, сукупністю банківських установ, що існують у межах єдиної фінансової системи та єдиного грошово-кредитного механізму в певний проміжок часу. Розглянути банківську систему за структурним підходом, особливості банківської системи України. Так банківська система України включає: Національний банк України (НБУ); універсальні комерційні банки; спеціалізовані комерційні банки: іпотечні, ощадні, клірингові, інвестиційні. Далі необхідно більш детально розглянути поняття «комерційний банк»: надати визначення комерційному банку; з'ясувати, які основні банківські операції визначають банк як фінансову установу; здійснити класифікацію комерційних банків за різними ознаками і встановити особливості кожного виду банків за цими ознаками класифікації; визначити поняття «банківські ресурси»; сформулювати принципи діяльності комерційних банків як суб'єктів підприємницької діяльності.

Розглядаючи питання нормативно-правового регулювання бухгалтерського обліку в банках слід визначити рівні такого регулювання, суб'єктів регулювання на кожному рівні та відповідні нормативно-правові акти.

Так можна визначити чотири рівні нормативно-правового регулювання бухгалтерського обліку в банках: міжнародний рівень, загальнодержавний рівень, рівень банківської системи, внутрішньобанківський рівень. На кожному рівні визначаються певні суб'єкти, які здійснюють нормативно-правове регулювання шляхом розробки та впровадження відповідних нормативно-правових актів.

Далі необхідно визначити види обліку в банках, надати їм характеристики, визначити особливості.

Особливу увагу слід приділити бухгалтерському обліку: надати визначення, сформулювати мету, визначити принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в банках. До таких принципів належать наступні: повне висвітлення, автономність, безперервність, нарахування та відповідність доходів і витрат, превалювання сутності над формою, єдиний грошовий вимірник, обачність, послідовність тощо. Окремо необхідно виділити об'єкти бухгалтерського обліку в банках: господарські засоби, джерела формування господарських засобів, доходи, витрати, фінансові результати. Необхідно розібратись у сутності банківських операцій, з яких складається господарська діяльність банків.

Далі потрібно розібратися в питаннях щодо організації операційної діяльності банку: сформулювати визначення поняття «операційна діяльність банку», її особливості, основні правила її організації; виявити складові операційних процедур здійснення операцій банку: з'ясувати терміни: операційний день банку, відповідальний виконавець; з'ясувати функції підрозділів: фронт-офісу, бек-офісу; визначити основні етапи здійснення банківської операції.

При вивченні питань щодо банківської документації та документування банківських операцій слід з'ясувати поняття «банківський документ», визначити види банківських документів за різними ознаками класифікації, обов'язкові реквізити банківських документів, основні правила їх складання, особливості документообігу за банківськими операціями.

Останнім питанням цієї теми слід розглянути облікову політику банку. Надати визначення поняттю «облікова політика банку», з'ясувати ким і в якому порядку вона затверджується, випадки зміни положень облікової політики, її складові.

Література: [1–12, 15, 17–19].

Тема 2. Система рахунків і звітність у бухгалтерському обліку банків

При вивченні цієї теми студенти повинні розглянути наступні питання: характеристика та класифікація рахунків в бухгалтерському обліку банків; план рахунків бухгалтерського обліку і принципи його побудови; аналітичний і синтетичний облік у банках; фінансова звітність та опрацювання облікової інформації в банку.

При вивченні цієї теми необхідно пригадати, що таке бухгалтерський рахунок, класифікацію бухгалтерських рахунків за економічним змістом об'єкту обліку, за місцем відображення в балансі за іншими ознаками класифікації. З'ясувати відмінності класифікації бухгалтерських рахунків банків.

Далі слід детально розглянути план рахунків бухгалтерського обліку комерційних банків України і принципи його побудови. Слід звернути увагу на те, що структура та кодування рахунків Плану рахунків бухгалтерського обліку банків кардинально відрізняється від Плану рахунків бухгалтерського обліку підприємств і організацій. Так, План рахунків бухгалтерського обліку комерційних банків містить 9 класів: Клас 1 «Казначейські та міжбанківські операції», Клас 2 «Операції з клієнтами», Клас 3 «Операції з цінними паперами та інші активи і зобов'язання», Клас 4 «Фінансові та капітальні інвестиції», Клас 5 «Капітал банку», Клас 6 «Доходи», Клас 7 «Витрати», Клас 8 «Управлінський облік», Клас 9 «Позабалансові рахунки», кожен з яких (крім 8 класу) містить розділи, які, у свою чергу, поділяються на групи. Номер рахунка складається з чотирьох цифр. Кожна з чотирьох цифр означає рівень ієрархії (перша цифра – клас рахунка; перша і друга – розділ; перша, друга й третя – групу; перша, друга, третя і четверта номер рахунка). Рахунки для 8 класу Плану рахунків банки встановлюють самостійно при формуванні внутрішніх правил управлінського обліку.

Наступне питання цієї теми: аналітичний і синтетичний облік у банках. студенту слід пригадати, що таке аналітичний і синтетичний облік. Після цього необхідно з'ясувати особливості ведення синтетичного обліку в банках, а саме: які облікові реєстри використовуються в банках, їх призначення, обов'язкові реквізити. Щодо ведення аналітичного обліку в банках, то тут слід уявити схему формування номера аналітичного рахунку, його обов'язкові параметри тощо.

Вивчення останнього питання цієї теми полягає у вивченні структури фінансової звітності банків, форм фінансової звітності банків та правил опрацювання облікової інформації в банку. Треба відзначити, що фінансова звітність комерційного банку містить: Звіт про фінансовий стан (Баланс), Звіт про прибутки і збитки та інший сукупний доход (Звіт про фінансові результати), Звіт про зміни у власному капіталі (Звіт про власний капітал), Звіт про рух грошових коштів, Примітки до фінансової звітності. Форми усіх звітів наведені у [5].

Література: [5, 10–12, 15, 17–19].

Тема 3. Облік касових операцій банку

При вивченні цієї теми студенти повинні розглянути наступні питання: організація ведення касових операцій в комерційних банках; організація та облік прибуткових і видаткових касових операцій; інкасація грошового виторгу; облік підкріплення операційних кас; облік касових операцій із застосуванням автоматичних касових машин.

При вивченні першого питання теми студентам слід з'ясувати: які операції банку відносяться до касових операцій, їх характеристики, вимоги до здійснення касових операцій банками, складові каси банку. Основою касових операцій є операції з готівкою. У бухгалтерському обліку операції з готівкою відображаються за балансовими рахунками розділу 10 «Грошові кошти» Плану рахунків банків України. Балансові рахунки групи 100 «Банкноти та монети» призначені для обліку готівки в національній та іноземній валютах. Касові операції банку за характером є активними. До складових каси банку належать: операційні каси (касові вузли) банку, філій відділень; банкомати; платіжні термінали; програмно-технічні комплекси самообслуговування, пункти обміну іноземної валюти. Детально треба розглянути види операційних кас та їх сутність.

Далі слід розглянути питання організації та обліку прибуткових і видаткових касових операцій, а саме: види касових документів та їх призначення, послідовність здійснення касового обслуговування клієнтів через операційну касу, типові проведення прибуткових і видаткових касових операцій.

Також, увагу при вивченні цієї теми слід приділити питанням інкасації грошового виторгу. Інкасація коштів – це збирання та доставка інкасаторами згідно з укладеними з клієнтами договорами валютних цінностей клієнтів до каси банківської установи та у зворотному напрямку. Далі необхідно розглянути механізм інкасації грошового виторгу від клієнтів, визначити рахунок, призначений для відображення такої операції. Рахунком для відображення у бухгалтерському обліку банку інкасованої готівки є рахунок 1005 «Банкноти та монети, інкасовані до перерахування». Необхідно вивчити кореспонденції рахунків, що відображають операції з інкасації грошового виторгу в бухгалтерському обліку.

Далі слід розглянути питання обліку підкріплення операційних кас. З'ясувати це поняття, яке полягає у поповненні запасів готівки в операційній касі банку шляхом придбання готівки в установах НБУ та в інших комерційних банках за відповідну плату, на підставі договорів про касове обслуговування. Тут слід визначити рахунки, що використовуються для обліку транзитних оборотів, пов'язаних з виконанням операцій підкріплення каси, їх вид і характеристику. Такими рахунками є рахунок 1811 «Дебіторська заборгованість за операціями з готівкою» і рахунок 1911 «Кредиторська заборгованість за операціями з готівкою». Крім того, необхідно вивчити порядок підкріплення операційної каси банку з територіального управління НБУ, здавання готівки до територіального управління НБУ, передавання готівки між банками. Увагу слід приділити вивченню кореспонденцій рахунків, що відображають такі операції в бухгалтерському обліку.

Особливістю сучасної банківської системи є використання автоматичних касових машин, тобто платіжного пристрою, що обслуговує клієнтів в автоматичному або частково автоматичному режимі. Слід визначити види таких автоматичних касових машин та їх призначення. Відображення в бухгалтерському обліку банківських операцій з використанням автоматичних касових машин здійснюється за допомогою рахунка 1004 «Банкноти та монети в програмно-технічних комплексах самообслуговування». Треба вивчити типові кореспонденції рахунків щодо операцій з використанням автоматичних касових машин банками.

Література: [10–12, 14, 15, 17–19].

Тема 4. Облік безготівкових розрахунків банку

При вивченні цієї теми студенти повинні розглянути наступні питання: інструменти та принципи організації безготівкових розрахунків; облік операцій при розрахунках платіжними дорученнями та платіжними вимогами-дорученнями; облік операцій при розрахунках акредитивами; облік операцій із застосуванням платіжних карток; облік операцій при розрахунках чеками.

При розгляді першого питання цієї теми студенти повинні визначити інструменти та принципи організації безготівкових розрахунків. Частина платіжного обороту банків здійснюється шляхом переміщення коштів на рахунках у банках, а не готівкою. Такий оборот коштів називається безготівковим платіжним оборотом. Безготівкові розрахунки – це перерахування певної суми коштів з рахунків платників на рахунки отримувачів коштів, а також перерахування банками за дорученням підприємств і фізичних осіб коштів, унесених ними готівкою в касу банку, на рахунки отримувачів коштів. Підставою для здійснення безготівкових розрахунків є договір між клієнтом і банком. безготівкові розрахунки здійснюються з використанням певних платіжних інструментів. Студентам необхідно визначити такі платіжні інструменти та уявити їх сутність і правила використання. Крім того, студентам слід розібратись у питаннях організації і ведення обліку безготівкових розрахунків з клієнтами.

Крім роботи з клієнтами у формі безготівкових розрахунків здійснюються міжбанківські розрахунки. Студентам слід розібратися як здійснюються такі розрахунки, і з використанням яких бухгалтерських рахунків такі операції відображаються в бухгалтерському обліку. Так, операції розрахунків в системі електронних платежів НБУ відображаються в бухгалтерському обліку на рахунках 1200 «Кореспондентський рахунок банку в Національному банку України» і 1300 «Кореспондентський рахунок Національного банку України в банку». Розрахунки при прямих кореспондентських відносинах між банками – 1500 «Кореспондентські рахунки, що відкриті в інших банках» (НОСТРО), 1600 «Кореспондентські рахунки інших банків» (ЛОРО). Також необхідно уявити які кореспонденції рахунків складаються при відображенні таких операцій.

Далі студентам слід детально розглянути особливості використання таких платіжних інструментів як платіжні доручення та платіжні вимоги-доручення,

акредитиви, платіжні картки, чеки. Треба з'ясувати переваги та недоліки використання таких інструментів, схеми розрахунків ними, кореспонденції рахунків, якими відображається в бухгалтерському обліку банку операції щодо розрахунків такими платіжними інструментами.

Література: [10–12, 14, 15, 17–19].

Тема 5. Облік депозитних операцій банку

При вивченні цієї теми студенти повинні розглянути наступні питання: основні засади проведення банками депозитних операцій та їх відображення в обліку; облік розміщених депозитів на міжбанківському ринку; облік залучених банком депозитів; облік доходів і витрат за депозитними операціями.

При вивченні основних засад ведення і обліку банками депозитних операцій слід визначити поняття «депозит». Депозит (вклад) – кошти в готівковій або безготівковій формі у валюті України або в іноземній валюті або банківські метали, які банк прийняв від вкладника або які надійшли для вкладника на договірних засадах на визначений строк зберігання чи без зазначення такого строку (під процент або дохід в іншій формі) і підлягають виплаті вкладнику відповідно до законодавства України та умов договору. Депозити класифікуються за рядом ознак: за економічним змістом, за категорією вкладника, за строковістю. Такі ознаки класифікації впливають на те, який бухгалтерський рахунок Плану рахунків банків буде використовуватися для відображення в обліку операцій з конкретним видом депозитів. Студентам слід розібратись у цьому питанні. Крім того, слід з'ясувати правила і порядок здійснення операцій, пов'язаних з депозитами. Окремо слід приділити увагу формуванню кореспонденцій рахунків для відображення в бухгалтерському обліку операцій, що пов'язані з депозитами, зокрема: облік розміщених депозитів на міжбанківському ринку, облік залучених банком депозитів, облік доходів і витрат за депозитними операціями.

Література: [10–12, 15, 17–19].

Тема 6. Облік активних кредитних операцій банку

При вивченні цієї теми студенти повинні розглянути наступні питання: організація процесу банківського кредитування та його відображення в обліку; рахунки, що використовуються при обліку банківських кредитів; облік операцій

з надання кредиту; облікові процедури, що виконуються з настанням терміну погашення кредиту; облік доходів банку за кредитними операціями.

При вивченні питання організації процесу банківського кредитування та його відображення в обліку студенти повинні уявити етапи процесу банківського кредитування (попередній, підготовчий, основний, заключний), їх сутність, порядок облікового процесу кредитних операцій банку.

Далі слід з'ясувати, які рахунки використовуються при обліку банківських кредитів. Якщо розглядати структуру відображення активних кредитних операцій у Плані рахунків бухгалтерського обліку банків України, то слід дотримуватися наступного. Балансові рахунки використовуються для обліку таких об'єктів: кредити надані банкам – Клас 1 Плану рахунків, кредити надані клієнтам – Клас 2 Плану рахунків, доходи від кредитних операцій – Клас 6 Плану рахунків. Позабалансові рахунки використовуються для обліку таких об'єктів: отримані гарантії, поручительства, застава – Клас 9 Плану рахунків, умовні зобов'язання з кредитування – Клас 9 Плану рахунків, рахунки для обліку документів і цінностей – Клас 9 Плану рахунків. Основою для структурування бухгалтерських рахунків для обліку кредитних операцій у Плані рахунків є вид позичальника або інституційна ознака позичальника. На цьому твердженні основана схема класифікації балансових рахунків 1 і 2 Класів для обліку кредитних операцій. Так, рахунки 15 розділу призначені для обліку кредитів банківських установ, 22 розділу – суб'єктів господарювання, 22 розділ – фізичних осіб, 21 розділ – органів держаної влади. Всередині розділів групи рахунків виділені за видами кредитних операцій, цільовому призначенню кредиту тощо; всередині груп рахунки виділені за наступними ознаками: строк кредиту, тип заборгованості і т. ін.

Після того, як з'ясована схема класифікації рахунків для обліку кредитних операцій слід урозуміти правила формування кореспонденцій рахунків щодо типових операцій, пов'язаних з видачею та погашенням кредиту.

Окремо слід приділити увагу основним правилам визнання доходів банку за кредитними операціями та відображення таких доходів на рахунках бухгалтерського обліку.

Література: [10–12, 15, 17–19].

Тема 7. Облік операцій в іноземній валюті банку

При вивченні цієї теми студенти повинні розглянути наступні питання: суть та особливості обліку валютних операцій банку; облік готівкових валютно-обмінних операцій; облік операцій з купівлі та продажу іноземної валюти на міжбанківському валютному ринку; облік безготівкових операцій з купівлі та продажу іноземної валюти за дорученням клієнтів; особливості обліку активів і зобов'язань банку в іноземній валюті.

Валютні операції банку є одним з особливих видів операцій банку, вивченню яких студентам слід приділити увагу. Валютні операції, це операції, що передбачають: перехід права власності на валютні цінності (крім операцій, що здійснюються між резидентами у валюті України); використання валютних цінностей у міжнародному обігу як засобу платежу, з передачею зобов'язань, предметом яких є валютні цінності; увезення, вивезення, переказ і пересилку на територію України та за її межі валютних цінностей. Виділяють: поточні торговельні валютні операції, поточні неторговельні валютні операції, операції, пов'язані з рухом капіталу. Студентам слід уявити сутність всіх видів валютних операцій. Після цього необхідно вивчити основні правила обліку валютних операцій. З валютними операціями банку пов'язане таке поняття як валютна позиція банку. Валютною позицією банку вважається співвідношення між його активами та зобов'язаннями, з урахуванням позабалансових вимог і зобов'язань, у певній валюті. Студентам слід з'ясувати, як вид валютної позиції банку впливає на результат його діяльності. Операції, що виконуються у двох різних валютах, впливають на стан та розмір валютної позиції банку. Для відображення в обліку операцій, що мають вплив на валютну позицію банку, використовуються технічні рахунки: 3800 «Позиція банку щодо іноземної валюти та банківських металів»; 3801 «Еквівалент позиції банку щодо іноземної валюти та банківських металів». Студентам потрібно вивчити правила використання цих рахунків і типові бухгалтерські з обліку готівкових валютно-обмінних операцій.

Також увагу слід приділити обліку операцій з купівлі та продажу іноземної валюти на міжбанківському валютному ринку. У разі здійснення банком власних безготівкових операцій з купівлі та продажу іноземної валюти в обліку використовуються рахунки: 3540 «Дебіторська заборгованість з придбання та продажу іноземної валюти та банківських металів за рахунок банку»,

3640 «Кредиторська заборгованість з придбання та продажу іноземної валюти та банківських металів за рахунок банку». У разі якщо при купівлі-продажі валюти дата розрахунку і дата операції не співпадають (наприклад угода на умовах «спот»), на дату операції валюта відображається на позабалансових рахунках: 9200 «Валюта та банківські метали до отримання за умовами спот», 9210 «Валюта та банківські метали до відправлення за умовами спот». При цьому валютна операція на умовах «спот» – валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції на другий робочий день після дня укладення договору. Студентам слід уявити правила роботи з вказаними рахунками та типові кореспонденції рахунків щодо обліку купівлі і продажу іноземної валюти на міжбанківському валютному ринку.

Банки також можуть здійснювати купівлю і продаж іноземної валюти за дорученням клієнтів. У разі здійснення банком таких операцій в бухгалтерському обліку використовується рахунок 2900 «Кредиторська заборгованість за операціями з купівлі-продажу іноземної валюти, банківських та дорогоцінних металів для клієнтів банку». Студентам слід розібратися в правилах роботи з вказаними рахунками та зрозуміти типові кореспонденції рахунків щодо обліку купівлі і продажу іноземної валюти на міжбанківському валютному ринку за дорученням клієнтів.

Особливу увагу слід приділити вивченню особливостей обліку активів і зобов'язань банку в іноземній валюті.

Література: [10–12, 14, 15, 17–19].

Тема 8. Облік власного капіталу банку

При вивченні цієї теми студенти повинні розглянути наступні питання: власний капітал банку, його склад та оцінка; облік операцій з формування статутного капіталу банку; облік розрахунків з акціонерами банку; облік фінансового результату діяльності банку та його розподілу.

Вивчаючи перше питання цієї теми слід визначити поняття власного капіталу банку. Власний капітал банку є залишковою вартістю активів банку після вирахування всіх його зобов'язань. Окремо слід з'ясувати таке поняття як регулятивний капітал банку, який не є тотожним власному капіталу. Він визначається для захисту вкладів, стабільності діяльності банку, покриття неочікуваних втрат від кредитних, ринкових, операційних ризиків.

Регулятивний капітал включає основний і додатковий капітал банку. Студентам слід уявити сутність цього поняття. Також необхідно виявити та визначити елементи власного капіталу банку та рахунки їх обліку. Усі елементи капіталу банку (крім резервів під стандартну заборгованість інших банків та клієнтів за кредитними операціями банків і субординованого боргу) обліковуються на рахунках Класу 5 Плану рахунків банків України.

Далі слід розглянути процедуру формування статутного капіталу та відображення в бухгалтерському обліку операцій, з цим пов'язаних.

Увагу також слід приділити відображенню в бухгалтерському обліку інших операцій, пов'язаних з елементами капіталу, зокрема: розрахунків з акціонерами банку, формування фінансового результату діяльності, розподіл прибутку, покриття збитків та ін.

Література: [10–12, 15, 17–19].

Тема 9. Облік основних засобів і нематеріальних активів банку

При вивченні цієї теми студенти повинні розглянути наступні питання: суть та види основних засобів та нематеріальних активів банку; методи оцінки основних засобів та нематеріальних активів; облікові процедури, що супроводжують операції із основними засобами та нематеріальними активами.

Основні засоби та нематеріальні активи банку за своєю сутністю та визначенням не відрізняються від таких об'єктів будь-якого підприємства. Студентам слід пригадати визначення понять «основні засоби» та «нематеріальні активи», основні заходи, що здійснюються з ними в процесі їх використання. Однак класифікація основних засобів і нематеріальних активів банку здійснюється згідно з вимогами НБУ. Студентам потрібно з'ясувати особливості такої класифікації. В межах цієї класифікації організований облік основних засобів і нематеріальних активів банку на рахунках Класу 4 Плану рахунків банків.

Далі студентам слід вивчити питання оцінки основних засобів і нематеріальних активів банку при первісному визнанні, правила їх переоцінки на дату балансу, особливості амортизації основних засобів і нематеріальних активів банку. Детально слід розглянути питання відображення в бухгалтерському обліку операцій із основними засобами та нематеріальними

активами при їх надходженні, в процесі їх використання в банку та вибутті.

Література: [10–12, 13, 15, 17–19].

Тема 10. Облік доходів і витрат банку

При вивченні цієї теми студенти повинні розглянути наступні питання: суть та класифікація доходів і витрат комерційного банку; характеристика рахунків, що застосовуються для обліку доходів і витрат банку; правила відображення в обліку доходів і витрат; облікові процедури, що супроводжують визнання доходів та витрат.

Вивчення цієї теми слід починати з визначення понять доходів і витрат. Згідно з [3] доходи – це збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань, що призводить до збільшення власного капіталу (за винятком збільшення капіталу за рахунок внесків акціонерів); а витрати – це зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів чи збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу внаслідок його вилучення чи розподілу власниками). Далі необхідно з'ясувати особливості класифікації доходів і витрат комерційних банків: виявити ознаки класифікації та визначити види доходів і витрат згідно з цими ознаками.

Особливу увагу слід приділити рахункам бухгалтерського обліку, що застосовуються для обліку доходів і витрат банку. Для обліку доходів призначені рахунки Класу 6 Плану рахунків банків, для обліку витрат – рахунки Класу 7. Слід з'ясувати правила роботи з цими рахунками та їх основні характеристики.

Окремо слід розглянути основні правила відображення в обліку доходів і витрат банку та облікові процедури, що супроводжують їх визнання.

Література: [3, 10–12, 15, 17–19].

4 ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

З усіх тем дисципліни «Облік у банках», які вимагають набуття студентами практичних знань і навичок, програмою передбачено проведення практичних занять.

На практичних заняттях студенти вирішують практичні завдання, які імітують елементи роботи бухгалтера в банку.

Перелік практичних занять (ПЗ) за темами дисципліни «Облік у банках» наведений в таблиці 4.1.

Таблиця 4.1

Перелік практичних занять з дисципліни «Облік у банках»

Тема	Назва практичного заняття	Вид заняття	Характер заняття
1	2	3	4
Тема 2. Система рахунків і звітність у бухгалтерському обліку банків	Система рахунків та фінансова звітність банку	ПЗ	Імітаційна вправа
Тема 3. Облік касових операцій банку	Облік касових операцій банку	ПЗ	Імітаційна вправа
Тема 4. Облік безготівкових розрахунків банку	Облік безготівкових розрахунків банку	ПЗ	Імітаційна вправа
Тема 5. Облік депозитних операцій банку	Облік депозитних операцій банку	ПЗ	Імітаційна вправа
Тема 6. Облік активних кредитних операцій банку	Облік кредитних операцій банку	ПЗ	Імітаційна вправа
Тема 7. Облік операцій в іноземній валюті банку	Облік операцій з іноземною валютою банку	ПЗ	Імітаційна вправа
Тема 8. Облік власного капіталу банку	Облік капіталу банку	ПЗ	Імітаційна вправа

Продовження табл. 4.1

1	2	3	4
Тема 9. Облік основних засобів і нематеріальних активів банку	Облік операцій з основними засобами банку	ПЗ	Імітаційна вправа
	Облік операцій з нематеріальним активами банку	ПЗ	Імітаційна вправа
Тема 10. Облік доходів і витрат банку	Облік доходів, витрат і фінансових результатів банку	ПЗ	Імітаційна вправа

5 ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ЇХ ВИКОНАННЯ

Робочою програмою дисципліни «Облік у банках» передбачається виконання в 9 чи 10 семестрі індивідуального завдання. Метою виконання індивідуального завдання є закріплення теоретичних знань, отриманих при вивченні дисципліни, а також придбання практичних навичок з обліку у банках.

5.1 Теоретична частина індивідуального завдання

В теоретичній частині студент за результатами огляду нормативних та спеціальних джерел надає в письмовій формі відповіді на два запитання відповідно до індивідуального варіанта (табл. 5.1), який визначається ним за двома останніми цифрами залікової книжки. Самі ж запитання наведені в таблиці 5.2.

Таблиця 5.1

Номери запитань з теоретичної частини дисципліни

Остання цифра номера залікової книжки	Передостання цифра номера залікової книжки									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1	01, 50	02, 49	03, 48	04, 47	05, 46	06, 45	07, 15	08, 16	09, 17	10, 18
2	11, 19	12, 20	13, 21	22, 38	23, 39	24, 40	25, 41	12, 42	43, 50	44, 49
3	18, 45	14, 46	16, 47	10, 45	30, 38	31, 09	32, 43	02, 33	05, 34	06, 35
4	36, 42	37, 43	18, 48	14, 49	15, 50	16, 41	17, 42	18, 43	19, 44	20, 45
5	21, 36	22, 37	23, 34	24, 35	25, 36	48, 37	18, 49	19, 50	10, 31	11, 32
6	12, 42	13, 44	04, 45	15, 46	26, 47	27, 49	08, 28	01, 29	02, 30	03, 31
7	32, 45	33, 46	34, 47	07, 35	08, 36	09, 37	10, 48	11, 49	12, 40	13, 41
8	12, 26	13, 27	14, 28	29, 45	16, 30	17, 31	18, 32	01, 33	02, 34	03, 35
9	04, 36	05, 37	06, 38	07, 39	08, 20	09, 21	10, 22	11, 23	12, 24	13, 35
0	26, 44	27, 37	28, 50	29, 44	30, 48	16, 31	32, 47	18, 33	19, 34	10, 35

Запитання теоретичної частини індивідуального завдання

Номер запитання	Зміст запитання
1	2
1	Сутність банківської системи
2	Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку в банках
3	Види обліку в банках
4	Принципи організації бухгалтерського обліку в банках
5	Об'єкти бухгалтерського обліку в банках
6	Організація операційної діяльності банку
7	Банківська документація та документування банківських операцій
8	Облікова політика банку
9	Характеристика та класифікація рахунків в бухгалтерському обліку банків
10	План рахунків бухгалтерського обліку банків України і принципи його побудови
11	Фінансова звітність та опрацювання облікової інформації у банку
12	Аналітичний і синтетичний облік у банках
13	Організація ведення касових операцій в комерційних банках
14	Організація та облік прибуткових і видаткових касових операцій банку
15	Інкасація грошового виторгу банку
16	Облік підкріплення операційних кас в банку
17	Облік касових операцій банку із застосуванням автоматичних касових машин
18	Інструменти та принципи організації безготівкових розрахунків банку
19	Облік операцій банку при розрахунках платіжними дорученнями та платіжними вимогами-дорученнями

1	2
20	Облік операцій банку при розрахунках акредитивами
21	Облік операцій банку із застосуванням платіжних карток
22	Облік операцій банку при розрахунках чеками
23	Основні засади проведення банками депозитних операцій та їх відображення в обліку
24	Відображення в обліку банків розміщених депозитів на міжбанківському ринку
25	Облік залучених банком депозитів
26	Облік доходів і витрат банків за депозитними операціями
27	Організація процесу банківського кредитування та його відображення в обліку
28	Рахунки, що використовуються при обліку банківських кредитів
29	Відображення в обліку банків операцій з надання кредиту
30	Облікові процедури, що виконуються з настанням терміну погашення кредиту
31	Облік доходів банку за кредитними операціями
32	Суть та особливості обліку валютних операцій банку
33	Відображення в обліку банків готівкових валютно-обмінних операцій
34	Відображення в обліку банків операцій з купівлі та продажу іноземної валюти на міжбанківському валютному ринку
35	Відображення в обліку банків безготівкових операцій з купівлі та продажу іноземної валюти за дорученням клієнтів
36	Особливості обліку активів і зобов'язань банку в іноземній валюті
37	Власний капітал банку, його склад та оцінка
38	Облік операцій з формування статутного капіталу банку

1	2
39	Облік розрахунків з акціонерами банку
40	Облік фінансового результату діяльності банку та його розподілу
41	Визначення, класифікація та особливості основних засобів банку
42	Визначення, класифікація та особливості нематеріальних активів банку
43	Методи оцінки основних засобів банку
44	Методи оцінки нематеріальних активів банку
45	Відображення в обліку банків операцій з основними засобами
46	Відображення в обліку банків операцій з нематеріальними активами
47	Суть та класифікація доходів і витрат комерційного банку
48	Характеристика рахунків, що застосовуються для обліку доходів і витрат банку
49	Правила відображення в обліку доходів і витрат банку
50	Відображення в обліку банків визнання та списання доходів та витрат

Слід зазначити, що на запитання повинно відповідати стисло, але за суттю.

Після оформлення відповідей на запитання теоретичної частини студент виконує завдання з набуття практичних навичок ведення обліку в банках.

5.2 Практична частина індивідуального завдання

В практичній частині індивідуального завдання студенту за вихідними даними, що наведені в таблиці 5.3, необхідно:

- вибрати завдання за індивідуальним **варіантом, що відповідає останній цифрі номеру залікової книжки** (наприклад, студент з номером залікової книжки № 10532 матиме варіант «2»);

- **перерахувати** вихідні дані, позначені в таблиці 5.3 позначкою (*), додаванням номера залікової книжки (наприклад, для студента з заліковою книжкою № 11532 та варіантом «2» позначена (*) сума складе $111\ 532 = 100\ 000* + 11\ 532$);

- скласти кореспонденції рахунків у вигляді журналу господарських операцій до господарської ситуації відповідно до визначеного варіанта.

Таблиця 5.3

Завдання практичної частини індивідуального завдання

Номер варіанта	Господарська ситуація
1	3
1	<p>КБ «Кредо» 1.01.202_ року залучив строковий депозит ТОВ «Мрія» у сумі 50 000* грн строком на 3 місяці під 17% річних із капіталізацією процентів кожного місяця. Нарахування процентів відбувається наприкінці місяця за методом факт/365.</p> <p>Необхідно відобразити ситуацію в бухгалтерському обліку КБ «Кредо» за січень, лютий, березень 202_ р.</p>
2	<p>ПАТ КБ «Креатив» надав кредит ТОВ «Успіх» на закупівлю матеріалів, що використовуються для здійснення основної діяльності. Дата укладання кредитного договору 01.02.202_ р. Основна сума кредиту 100 000* грн. Дата зарахування коштів на поточний рахунок ТОВ «Успіх», що обслуговується у ПАТ КБ «Креатив» 01.03.202_р. Одноразова комісія банку – 2 000 грн. Ставка кредиту – 18% річних. Термін дії – 3 місяці. Погашення номіналу кредиту 01.06.202_р. Проценти нараховуються за методом факт/факт та сплачуються в останній день поточного місяця.</p> <p>Необхідно відобразити ситуацію в бухгалтерському обліку ПАТ КБ «Креатив» за лютий, березень, квітень, травень 202_р.</p>

1	2
3	<p>10.09.202_ року пунктом обміну валют банку КБ «Кредо» виконано такі операції по купівлі та продажу іноземної валюти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Куплено 300* доларів США (курс 25,03); 2. Продано 150* доларів США (курс 25,05); 3. Куплено 100* доларів США (курс 25,03); 4. Продано 100* доларів США (курс 25,05); 5. Куплено 200* доларів США (курс 25,03). <p>Станом на 10.09.202_р. офіційний валютний курс, встановлений НБУ за доларами США 25,02.</p> <p>Необхідно відобразити потрібні бухгалтерські проведення та розрахувати і відобразити реалізований фінансовий результат за операціями КБ «Кредо» в іноземній валюті.</p> <p>(840 – код долара и 980 – код гривни)</p>
4	<p>В жовтні 202_р. загальними зборами акціонерів ПАТ КБ «Банк-Форум» було прийнято рішення про викуп 45 000* штук власних простих акцій номіналом 100 грн і анулювання 5 000* шт. Акції викуплялись у акціонерів за такими договірними цінами:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 8 000* акцій за ціною 0,95 грн за акцію (кошти сплачувались через касу банку); - 15 000* акцій за ціною 100 грн за акцію (кошти було перераховано на поточний рахунок юридичної особи, що відкритий в іншому банку); - 12 000* акцій за ціною 110 грн за акцію (кошти було перераховано на поточний рахунок фізичної особи, що відкритий у ПАТ КБ «Банк-Форум»). <p>Викуплені акції у кількості 30 000* шт. були перепродані ПП «Сфера», що обслуговується у даному банку за ціною 120 грн за акцію; 5 000* акцій було анульовано.</p> <p>Необхідно відобразити ситуацію в бухгалтерському обліку ПАТ КБ «Банк-Форум».</p>

1	2
5	<p>Залишок операційної каси ПАТ КБ «Приватбанк» станом на початок дня 15.02.202_р. складає 150 000* грн. Впродовж дня операційною касою банку здійснено низку операцій:</p> <ul style="list-style-type: none"> - прийнято готівку від фізичної особи для сплати коштів за друк статті у науковому виданні 700 грн; - відображено комісійну винагороду 6 000 грн; - повернено довгостроковий депозит фізичній особі 39 000* грн; - видано довгостроковий кредит клієнту-фізичній особі 20 000* грн; - виплачено премію працівникам банку готівкою 10 000* грн; - сплачено фізичними особами комунальні платежі без відкриття рахунку 1 000* грн; - внесено довгостроковий вклад (депозит) фізичною особою 55 000* грн; - здано невикористаний залишок авансу на господарські витрати 450* грн; - видано готівку з каси банку як підкріплення безбалансового відділення 7 000* грн. <p>Необхідно відобразити ситуацію в бухгалтерському обліку ПАТ КБ «Приватбанк», зазначити документ за кожною операцією, визначити залишок операційної каси станом на кінець дня.</p>
6	<p>ПАТ КБ «Фарт» 1.04.202_ року надав короткостроковий кредит фізичній особі на поточні потреби. Основна сума кредиту 50 000* грн. Одноразова комісія банку – 500 грн. Ставка кредиту – 24% річних. Термін дії – 3 місяці. Погашення номіналу кредиту – 1.07.202_ р. Проценти нараховуються за методом «факт/факт» та сплачуються в останній день місяця з картрахунка клієнта.</p> <p>Необхідно відобразити ситуацію в бухгалтерському обліку ПАТ КБ «Фарт» за березень, квітень, травень 201_р.</p>

1	2
7	<p>ТОВ «Севіл» як клієнт ПАТ КБ «ВТБ-Банк» має потребу у закупівлі 30 000* доларів США для розрахунків за контрактом із нерезидентом. Сума, що зазначена у платіжному дорученні клієнта, відповідає гривневому еквіваленту 30 000* доларів США за офіційним курсом 27,54 грн за один долар США, збільшеному на суму комісійної винагороди банку – 0,5% від гривневого еквівалента купленої іноземної валюти. Банку вдалось закупити валюту за курсом 27,45 грн за 1 долар США.</p> <p>Необхідно відобразити ситуацію в бухгалтерському обліку ПАТ КБ «ВТБ-Банк».</p>
8	<p>Поточний рахунок ТОВ «Зірочка» відкрито у ПАТ КБ «Дніпро». Залишок за поточним рахунком на початок дня – 55 000 грн. Впродовж дня по рахунку здійснювалися наступні операції:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сплачено податок на доходи фізичних осіб 30 000* грн; - сплачено єдиний соціальний внесок 50 000* грн; - внесено кошти готівкою на поточний рахунок як невикористані на виплату заробітної плати 90 000* грн; - відображено банком комісійні у складі доходів від розрахунково-касового обслуговування клієнтів 5 000 грн; - переховано кошти для вкладу на депозит у даному банку строком на 3 місяці 75 000* грн; - підприємству надійшов аванс на поточний рахунок від генпідрядника, що обслуговується у тому ж банку 25 000* грн; - оплачено вартість палива постачальнику, що обслуговується в ПАТ КБ «Фінанси та кредит» 70 000* грн; - отримано довгостроковий кредит у поточну діяльність 550 000* грн; - повернено на поточний рахунок кошти з довгострокового вкладу 222 000* грн. <p>Необхідно відобразити ситуацію в бухгалтерському обліку ПАТ КБ «Дніпро», визначити залишок за рахунком клієнта.</p>

1	2
9	<p>1.08.202_ р. ПАТ КБ «Дніпро» шляхом попередньої оплати придбало нове приміщення для розміщення в ньому відділення банку. Вартість одноповерхової будівлі складає 360 000* грн. 5.08.202_ р. приміщення введено в експлуатацію. Очікуваний термін експлуатації становить 20 років. Метод нарахування амортизації прямолінійний. 10.10.202_ р. ПАТ КБ «Дніпро» реалізувало приміщення для клієнта банку за ціною 390 000* грн. 11.10.202_ р. надійшли кошти на кореспондентський рахунок банку в НБУ за реалізоване приміщення.</p> <p>Необхідно відобразити ситуацію в бухгалтерському обліку ПАТ КБ «Дніпро».</p>
0	<p>Залишок операційної каси ПАТ КБ «Дніпро» станом на початок дня 10.01.202_р. складає 150 000* грн. Впродовж дня операційною касою банку здійснено низку операцій:</p> <ul style="list-style-type: none"> - видано заробітну плату працівникам банку 27 000* грн; - видано аванс працівнику банку на господарські витрати 1 200* грн; - повернено короткостроковий кредит клієнтом-фізичною особою 55 000* грн; - здано невикористаний залишок авансу на відрядження працівником банку 1000* грн; - поповнено картковий рахунок фізичної особи внесенням коштів до каси банку 3 100* грн; - повернено з каси довгостроковий вклад фізичній особі 15 000* грн; - внесено короткостроковий вклад (депозит) фізичною особою 16 500* грн; - видано готівку підприємству з його поточного рахунку 11 500* грн; - внесено кошти підприємством для їх зарахування на рахунок 25 000* грн. <p>Необхідно відобразити ситуацію в бухгалтерському обліку ПАТ КБ «Дніпро», зазначити документ за кожною операцією, визначити залишок операційної каси станом на кінець дня.</p>

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
1 ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ.....	6
2 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	8
3 РОБОЧА ПРОГРАМА ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИВЧЕННЯ ТЕМ ДИСЦИПЛІНИ.....	11
4 ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	23
5 ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ЇХ ВИКОНАННЯ.....	25